

Hälsa- och välfärdsnämndens arbetsutskott

Tid: Torsdagen den 11 april 2019, klockan 13:00

Plats: Sammanträdesrum Killeberg, kommunhuset i Osby

Ärende

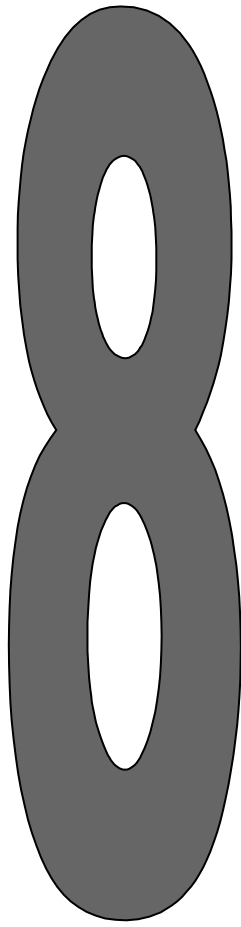
- 1 Upprop och protokollets justering
- 2 Godkännande av dagordning
- 3 SEKRETESS - Ansökan om fortsatt vistelse enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) (SoL), ärende 4552
- 4 Budgetuppföljning per 31 mars 2019
- 5 Budget 2020
- 6 Investeringsbudget 2020-2024
- 7 Fastighetsinvesteringar 2020-2024
- 8 Projektering trapphusboende LSS
- 9 Byggnadsteknisk utredning Lindhem
- 10 Uppföljning förebyggande hembesök 2018
- 11 Handlingsplan för att halvera försörjningsstödet 2019-2022
- 12 Riktlinjer - Utsluss ensamkommande barn över 18 år
- 13 Kvalitetsberättelse socialtjänsten inom Utbildning och arbete verksamhetsåret 2018
- 14 Intern kontroll 2019

Jimmy Ekborg (C)

Ordförande

Marit Löfberg

Sekreterare

Hälsa- och välfärd
Mensur Numanspahic
0479-528228
mensur.numanspahic@osby.se

Projektering trapphusboende LSS

Dnr HVN/2019:107 731

Hälsa- och välfärd förslag till Hälsa- och välfärdsnämnden

Hälsa- och välfärdsnämnden beslutar att föreslå Samhällsbyggnadsförvaltningen att ta fram förslag på byggnation av trapphusboende. Hälsa- och välfärdsnämnden beslutar även att en planering av framtida byggnationer inleds i samråd med Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Verksamheterna inom LSS områden växer hela tiden; det är fler unga som vill flytta hemifrån till eget boende. Förvaltningen har sedan 2015 arbetat med inventeringar av framtida behov; inventeringen har omfattat såväl antalet omsorgstagare som är i behov av boende som vilken sorts boende skulle vara lämplig för de omsorgstagarna. Vi kan urskilja fyra typer av boenden som kan vara aktuella i vår kommun.

Korttidsboende (barn resp. vuxna) är ett tillfälligt boende oftast med syfte att avlasta anhöriga men även en träning inför flytten till ett eget boende.

Servicebostad är det sorts boende som är anpassat för personer med lättare funktionsnedsättningar; de klarar av det mesta i sin vardag men behöver ha lite stöd i det egna boendet. Det finns en boendebas med gemensamma utrymme; personallokal finns också inom boendebas. Den enskilde bor i egen lägenhet på ett rimligt avstånd från boendebas. Den enskilde kan komma in till boendebas men personalen kan också utgå från boendebas och stötta omsorgstagare i deras bostäder.

Trapphusboende är anpassat till personer med något svårare funktionsnedsättningar. Dessa omsorgstagare bedöms inte kunna klara av att bo i en fristående lägenhet ute i samhället. Behöver mer tillsyn och stöd i vardag; omvårdnadsbehov är dock inte så omfattande. Personalen disponerar en lokal inom trapphusboendet; lokalen har gemensamhetsutrymme.

Gruppboende är anpassad för personer med svåra funktionsnedsättningar och stora omvårdnadsbehov. Mer personaltät boende med höga krav på tillgänglighet.

Vi har idag ett beslut om att bygga ett gruppboende (Gjutaren). Vi är också i gång med att flytta vår servicebostad till g:a posthuset vilket innebär att vi kan ta emot fler omsorgstagare (inventeringen visar att vi kan utöka antalet omsorgstagare med detta sorts boende från 10 till 14). Arbete med att flytta våra korttidsboende för barn och vuxna pågår; detta bedöms kunna tillgodose behov av dessa boendeformer flera år framöver.

Frågan om byggnation av ett trapphusboende aktualiserades vid senaste inventeringen och nämnden fattade beslut om att gå in i detta projekt. Med ev. dagens beslut tas nästa steg i detta arbete.

Förvaltningen har också sett behov av att påbörja planeringen av ytterligare boenden i god tid; erfarenheter är att denna process tar tid och är resurskrävande.

Finansiering

Åtgärder inom ramen för detta förslag innebär inte ökade kostnader för förvaltningens del. Kostnader för själva byggnation hanteras som separata ärenden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2019-03-27

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Mensur Numanspahic
Områdeschef

Beslutet skickas till

9

Hälsa- och välfärd
Andriette Näslund
0479-528280
andriette.naslund@osby.se

Framtidens äldreomsorg 2016-2030, VON/2016:99

Dnr HVN/2019:72 730

Hälsa- och välfärd förslag till Hälsa- och välfärdsnämnden

Hälsa och välfärdsnämnden beslutar föreslå att samhällsbyggnadsförvaltningen gör en byggnadsteknisk utredning av vård och omsorgsboendet Lindhem utifrån beredningens betänkande.

Sammanfattning av ärendet

Fullmäktigeberedningen för framtidens äldreomsorg har föreslagit att det görs en byggnadsteknisk utredning av Lindhem. Utredningen ska fastställa vilka åtgärder som är bäst och mest kostnadseffektivt utifrån verksamhetens framtida behov 2023-2030 för att ge en modern och anpassad standard för personer med demenssjukdom. Beredningen föreslår att man bör planera för tillräckligt stora vård- och omsorgsboende med enheter för nio vårdtagare. Vidare föreslås att Lindhem åtgärdas genom om- eller nybygg-nation för att uppnå god standard och kostnadseffektiv drift.

Den äldre delen av Lindhem som idag inrymmer gruppboende för demenssjuka är uppnår inte god standard och är oekonomisk att driva på grund av höga driftskostnader. I den äldsta, vita delen av Lindhem finns också stora utrymmen som inte kan användas på ett effektivt sätt. Beredningens uppfattning är att det föreligger ett investeringsbehov på Lindhem som behöver utredas av kvalificerad expertis.

Förvaltningen ser ett behov av att utreda hur kostnadseffektiv vård ska bedrivas på Lindhem. Lokalerna har höga driftskostnader och behöver förbättras för att anpassas till framtidens demografiska utveckling samt individuella behov för att möta behovet hos personer med demenssjukdom. Utredningen föreslås innehålla följande:

- Förslag på förbättringar och användningsområden för den vita huskroppen som idag har stora ineffektiva lokalutrymmen och höga driftskostnaderna utifrån energiförbrukning.
- Hur används eller förbättras gruppboendedelen som har undermåligt låg standard avseende lägenheterna (dusch saknas på 3 av 28 rum, rummen saknar ”köksdel”, avlopp och stammar är i behov av renovering).

Avdelningarna är inte maximalt kostnadseffektiva att bemanna eftersom det är 7 boende per enheter istället för 9 vilket blir dyrare att bemanna.

- Hur kan Lindhem byggas ut eller byggas om för att se samordningsvinster för personal, få fungerande enheter med 9 grupper samt möta behovet av framtida byggnation för att möta behov av ytterligare vård och omsorgsboende.

Beslutsunderlag

Byggnadsteknisk utredning Lindhem

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Andriette Näslund
Områdeschef

Beslutet skickas till

Byggnadsteknisk utredning Lindhem

Fullmäktigeberedningen för framtidens äldreomsorg har föreslagit att det görs en byggnadsteknisk utredning av Lindhem. Utredningen ska fastställa vilka åtgärder som är bäst och mest kostnadseffektivt utifrån verksamhetens framtida behov 2023-2030 för att ge en modern och anpassad standard för personer med demenssjukdom. I slutbetänkandet behandlar beredningen för framtidens äldreomsorg frågan hur man kan skapa högre kostnadseffektivitet när det gäller lokaler. Beredningen föreslår att man bör planera för tillräckligt stora vård- och omsorgsboende med enheter för nio vårdtagare. Vidare föreslås att Lindhem åtgärdas genom om- eller nybyggnation för att uppnå god standard och kostnadseffektiv drift.

Den äldre delen av Lindhem som idag inrymmer gruppboende för demenssjuka är uppnår inte god standard och är oekonomisk att driva på grund av höga driftskostnader. I den äldsta, vita delen av Lindhem finns också stora utrymmen som inte kan användas på ett effektivt sätt. Beredningens uppfattning är att det föreligger ett investeringsbehov på Lindhem som behöver utredas av kvalificerad expertis.

Boendeantalet på enheterna bör vara nio personer för att bemanna så kostnadseffektivt som möjligt. Alla vård- och omsorgsboende ska vara anpassade för personer med demenssjukdom. I nationella riktlinjer för vård och omsorg av personer med demenssjukdom (Socialstyrelsen 2010) beskrivs att god vård för demenssjuka inte kan ges om antalet vårdtagare blir för många på en enhet, vården påverkas då negativt. Rekommendationen är max 10 vårdtagare. Lindhem har idag en gruppboendedel som är i behov av om- eller nybyggnation. Små boendegrupper som är otillfredsställande utifrån kostnadseffektiv bemanning. Idag har dessa enheter 7 vårdtagare per grupp vilket medför ökad kostnad att bemanna enheterna. Standarden på lägenheterna är generellt låg och sex lägenheter saknar tillfredsställande hygienutrymme.

Baserad på demografiutvecklingen kommer att behövas ca 8-10 nya SÄBO-platser 2023-2024. Prognosen 2026 visar att ytterligare 9 platser och 2030 därutöver 9 till. Totalt beräknas det behövas 26-28 nya SÄBO under perioden 2023-2030. Ett alternativ som förvaltningen förslår och som

diskuterades i beredningen är att avveckla nuvarande gruppboende och till 2023 färdigställa 4 nya enheter med 9 lägenheter i varje del vilket skulle ge 8 nya platser. Under perioden 2026–2030 kan det byggas till 2 st 9- enheter ytterligare. För att uppnå samordningseffekter är det lämpligt att bygga dessa nya enheter i anslutning till Lindhem. Utredning bör även innehålla förslag till vad nuvarande gruppboende ska användas till.

Förvaltningen ser ett behov av att utreda hur kostnadseffektiv vård ska bedrivas på Lindhem. Lokalerna har höga driftskostnader och behöver förbättras för att anpassas till framtidens demografiska utveckling samt individuella behov för att möta behovet hos personer med demenssjukdom. Utredningen föreslås innehålla följande:

- Förslag på förbättringar och användningsområden för den vita huskroppen som idag har stora ineffektiva lokalutrymmen och höga driftskostnaderna utifrån energiförbrukning.
- Hur används eller förbättras gruppboendedelen som har undermåligt låg standard avseende lägenheterna (dusch saknas på 3 av 28 rum, rummen saknar ”köksdel”, avlopp och stammar är i behov av renovering). Avdelningarna är inte maximalt kostnadseffektiva att bemanna eftersom det är 7 boende per enheter istället för 9 vilket blir dyrare att bemanna.
- Hur kan Lindhem byggas ut eller byggas om för att se samordningsvinster för personal, få fungerande enheter med 9 grupper samt möta behovet av framtida byggnation för att möta behov av ytterligare vård och omsorgsboende.

10

Hälsa- och välfärd
Andriette Näslund
0479-528280
andriette.naslund@osby.se

Uppföljning förebyggande hembesök

Dnr HVN/2019:122 723

Hälsa- och välfärd förslag till Hälsa- och välfärdsnämnden

Godkänna informationen gällande uppföljning och resultat förebyggande hembesök 2018.

Sammanfattning av ärendet

I Osby kommun har förebyggande hembesök utförts sedan 2006. Verksamheten har genom åren haft olika utformning och olika professioner såsom sjuksköterskor, distriktssköterskor och handläggare, har utfört besöken över tid. Personer som fyllt 77 år får erbjudande om ett hembesök där syftet är att få råd och stöd för att förbättra eller bibehålla hälsan. En distriktssjuksköterska eller sjuksköterska utgår under samtalet från ett digitalt frågeformulär där svar på frågor registreras och sammanställs. Under besöket tas även Tum-EKG och blodtryck. Verksamheten har utvärderats och det har framkommit att besöken leder till att personer som fått hembesök utför flera förbättrande åtgärder för att bibehålla eller förbättra hälsa.

Vård och omsorgsnämnden gav under hösten 2018 förvaltningen i uppdrag att redovisa resultaten för verksamheten under 2018. Hälsa och välfärdsförvaltningen ser att dessa besök är en viktig resurs i kommunens förebyggande arbete för att äldre ska kunna bo kvar i hemmet längre och på så sätt skjuta fram behovet av stöd från förvaltningen. Resultaten från frågeformulären ger möjlighet för förvaltningen att se vilka områden äldre behöver råd och stöd kring.

Beslutsunderlag

Uppföljning förebyggande hembesök 2018

Resultat förebyggande hembesök

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Andriette Näslund
Områdeschef

Beslutet skickas till

Förebyggande hembesök

2018

I allmänhet, skulle du vilja säga att din hälsa och ditt välbefinnande är

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Utmärkt	33	8,5	8,6	8,6
	Mycket bra	89	23,0	23,3	31,9
	Bra	151	39,0	39,5	71,5
	Någorlunda	93	24,0	24,3	95,8
	Dåligt	16	4,1	4,2	100,0
	Total	382	98,7	100,0	
Missing	System	5	1,3		
Total		387	100,0		

Bor ensam/tillsammans:Boende

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Sammanboende	237	61,2	62,5	62,5
	Ensamboende	128	33,1	33,8	96,3
	Särboende	14	3,6	3,7	100,0
	Total	379	97,9	100,0	
Missing	System	8	2,1		
Total		387	100,0		

Boendeform

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Villa	249	64,3	65,5	65,5
	Lägenhet	105	27,1	27,6	93,2
	Radhus	1	0,3	0,3	93,4
	Trygghetsbostad	25	6,5	6,6	100,0
	Total	380	98,2	100,0	
Missing	System	7	1,8		
Total		387	100,0		

Utövar du någon form av fysisk aktivitet? (T.ex. promenad, cykelturer, hushållsarbete eller trädgårdsarbete)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Dagligen	278	71,8	76,6	76,6
	Flera gånger per vecka	56	14,5	15,4	92,0
	1 gg per vecka	17	4,4	4,7	96,7
	1-3 gg per månad	9	2,3	2,5	99,2
	Aldrig/så gott som aldrig	3	0,8	0,8	100,0
	Total	363	93,8	100,0	
Missing	System	24	6,2		
Total		387	100,0		

Säkerhet i hemmet fortsättning: Ramlar du ofta, tror du att du ska ramla eller är du rädd för att ramla?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nej	370	95,6	100,0	100,0
Missing	System	17	4,4		
Total		387	100,0		

Besväras du av smärta eller värk?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nej	173	44,7	46,8	46,8
	Ja	197	50,9	53,2	100,0
	Total	370	95,6	100,0	
Missing	System	17	4,4		
Total		387	100,0		

Fysisk hälsa: Besväras du av urinläckage?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nej	295	76,2	78,5	78,5
	ja	81	20,9	21,5	100,0
	Total	376	97,2	100,0	
Missing	System	11	2,8		
Total		387	100,0		

Område: Nutrition: Hur är din aptit jämfört med tidigare?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Bättre	59	15,2	15,6	15,6
	Samma	274	70,8	72,3	87,9
	Sämre	46	11,9	12,1	100,0
	Total	379	97,9	100,0	
Missing	System	8	2,1		
Total		387	100,0		

Område: Nutrition:Har du gått ner i vikt ? (ofrivillig viktförlust oavsett tidsförlopp och omfattning)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nej	328	84,8	86,8	86,8
	Ja	50	12,9	13,2	100,0
	Total	378	97,7	100,0	
Missing	System	9	2,3		
Total		387	100,0		

Besväras du av ensamhet?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nej	328	84,8	86,5	86,5
	Delvis/ganska/ibland	47	12,1	12,4	98,9
	Ja	4	1,0	1,1	100,0
	Total	379	97,9	100,0	
Missing	System	8	2,1		
Total		387	100,0		

Område: Diverse: Stödjer/hjälper du någon annan?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nej	282	72,9	75,8	75,8
	Ja	90	23,3	24,2	100,0
	Total	372	96,1	100,0	
Missing	System	15	3,9		
Total		387	100,0		

Område: Diverse: Är du bekymrad för din ekonomi?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nej	362	93,5	97,1	97,1
	Ja	11	2,8	2,9	100,0
	Total	373	96,4	100,0	
Missing	System	14	3,6		
Total		387	100,0		

Ny vidare undersökning av doktorand

- ▶ Promotion, vad gör att vi behåller hälsan
  - ▶ Vad får dig att må bra
  - ▶ Vad gör att dagen känns meningsfull
  - ▶ Hur behåller äldre det friska

- ▶ Känna sig behövd
- ▶ Både se risker och utveckla det starka

Vård och omsorg

Uppföljning förebyggande hembesök 2018

Inledning

I Osby kommun har förebyggande hembesök utförts sedan 2006. Verksamheten har genom åren haft olika utformning och olika professioner har utfört besöken över tid. Personer som fyllt 77 år får erbjudande om ett hembesök där syftet är att få råd och stöd för att förbättra eller bibehålla hälsan. En distriktssjuksköterska eller sjuksköterska utgår under samtalet från ett digitalt frågeformulär där svar på frågor registreras och sammanställs. Under besöket tas även Tum-EKG och blodtryck. Vård och omsorgsnämnden gav under hösten 2018 förvaltningen i uppdrag att redovisa resultaten för verksamheten under 2018.

Syfte

Förebyggande hembesök syftar till att bibehålla självständighet och hälsa samt att minska graden av sjuklighet och vårdberoende hos äldre i ordinärt boende. I Osby har syftet även varit att skapa kontakt med de äldre, att ge uppmuntran och stöd för att underlätta vardagen. Att skapa trygghet genom att informera om var personen kan få hjälp när behov uppstår samt att ge råd som leder till att de äldre kan bibehålla god hälsa längre.

Organisation

Under 2018 hade verksamheten 1,75 % tjänst under våren. Verksamheten förändrades så att fler personal utförde besöken och att de var kopplade till de olika områdena som hemsjukvården är delar sin verksamhet inom i Osby och Lönsboda. Detta gav då en möjlighet för sjuksköterskan att få en bild av de äldre som fanns inom det geografiska området där sjuksköterskan oftast tjänstgjorde. Två personer utbildades i Lönsboda för att samma organisation skulle kunna fungera på liknande sätt. Viss förändring gjordes även med assistenter som bokade besöken. Kompetensen hos de anställda i verksamheten var två distriktssköterskor, en äldrespecialist och två sjuksköterskor. Verksamheten utformades så att personalen skulle kunna utföra tre besök per arbetstillfälle. Under juni månad fick förvaltningen uppdrag till anpassning av budget. Förvaltningen gavs i uppdrag att förändra iför förebyggande hembesök och minska med 50% tjänst. Eftersom assistenter utförde bokningar och åldern förändrats till 77 år kunde trots besparing förväntade besök utföras. Under 2018 har 422 besök utförts. Verksamheten klarar att utföra besök och är även under året klara målet med uppföljning vart annat år.

Resultat

Hembesökarna upplever att de möter många personer som får råd och stöd. De har upptäckt flera äldre med höga blodtryck som hänvisats till primärvården. Någon har haft minnesproblematik och fått besök av demenssjuksköterska. Flera har även fått stöd gällande

inkontinenshjälpmedel och tekniska hjälpmedel för att förhindra fall. Alla dessa insatser förbättrar hälsa, minskar risk för sjukdom och förebygger ohälsa hos de äldre i kommunen.

I information från riksstroke som är en databas där insjuknande av stroke redovisas för landet har visats att Osby idag har lägst insjuknande av stroke i nordöstra Skåne. Trots att Osby har fler antal äldre än övriga kommuner insjuknar färre i stroke. Enligt tolkning av Magnus Esbjörnsson läkare som ansvarar för uppsökandes screening av tum-EKG är detta ett resultat av screeningen som görs i de förebyggande hembesöken.

Verksamheten har fortsatt med gruppsamtal under 2018. Gruppsamtal har startats enligt en validerad modell där fler yrkeskategorier ingår. Modellen heter "Livslots för äldre". Gruppsamtalen har förts både i Osby och Lönsboda. I samtalen har 24 personer deltagit. De har varit väldigt uppskattade och givit verksamheten möjlighet att skapa sociala nätverk samtidigt som de personer som deltar får råd om hur de kan förändra vardagen så att hälsan förbättras. Under gruppträffarna får personerna som deltar träffa arbetsterapeut, fysioterapeut, dietist, handläggare och demenssköterska. Deltagarna får även tips från varandra hur de på olika sätt hittat lösningar i vardagen.

Samarbete med högskolan i Kristianstad och forskningsplattformen har fortsatt under 2018. I samarbetet har en gemensam modell för besöken tagits fram för hela nordöstra Skåne. Med en gemensam modell ges möjligheter att utvärdera på mer övergripande nivå. Med den nya modellen kommer forskning att kunna göras på de olika kommunernas resultat. Detta kommer att kunna ge kommunen och verksamheten råd om hur insatser kan förbättras där forskning ligger till grund för resultat och insatser. Under 2018 har en ny digital plattform införts där jämförelser kan göras mellan kommunerna.

Framtid

Modellen och intervjuformuläret som utformats i samarbete med högskolan behöver utvärderas. Just nu är det nya formuläret nytt för alla kommuner. Frågorna behöver minskas ner i antal, finslipas och ordningen på frågorna behöver justeras för att samtalet ska kunna bli naturligt och få ett bra flyt i samtalet.

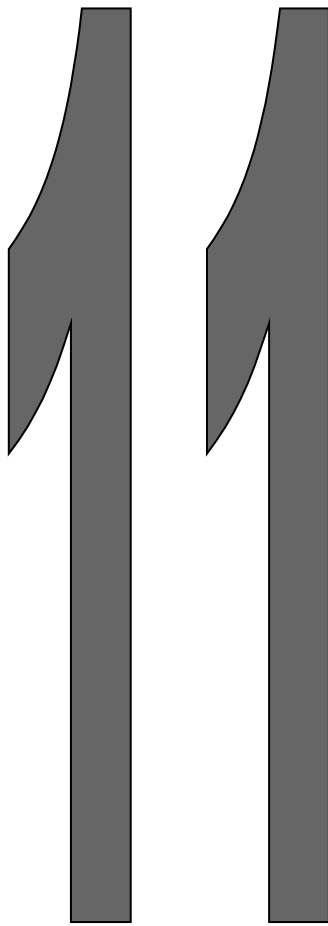
När de uppföljande samtalen blir tätare behöver också nya mallar för samtal utformas där större djup i olika frågor kan belysas. Detta kommer vi att se över under hösten 2019.

Fortfarande behöver mer riktade insatser göras utifrån de personer som vi ser som riskgrupper. De personer vi ser som riskgrupper är anhängvårdare, personer som nyss blivit änkemän/änkor eller de som blivit beroende av insatser nyligen. Verksamheten behöver finna sätt att göra uppföljningar och tätare besök hos dessa. Detta ser vi som ett utvecklingsområde att arbeta med framåt.

Inventering och digital plats för att se alla aktiviteter som finns för pensionärer behöver utformas för att personal i uppsökande verksamhet ska kunna hänvisa äldre till de olika aktiviteterna som finns i Osby för äldre. Detta kan förbättra äldres möjligheter att finna sätt för social samvaro och aktiviteter utifrån intresse.

Ytterligare anpassningar har gjorts i verksamheten där förvaltningen i nuläget använder en 100% tjänst i verksamheten för förebyggande hembesök. Under 2019 kommer vidare att arbetas med hur fördelning av tjänster ska se ut mellan kommundelarna.

Hälsa- och välfärd
Emma Frostensson
0479528120
emma.frostensson@osby.se

Motion - Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022, se även KS/2018:371

Dnr HVN/2019:49 754

Hälsa- och välfärd förslag till Hälsa- och välfärdsnämnden

Förslag till Kommunstyrelsen

Förslag till Kommunfullmäktige

- Handlingsplan för att halvera försörjningsstödet under perioden 2019-2022 godkänns
- Kommundirektören får i uppdrag att:
- bilda och leda styrgrupp enligt förslag i handlingsplanen
- med handlingsplanen som utgångspunkt utarbeta förslag till politisk strategi som ska beslutas av kommunfullmäktige
- utreda förutsättningarna för ett arbetsgivarcenter
- utreda förutsättningarna för ett arbetsökarcenter

Sammanfattning av ärendet

I motion inkommen den 31 maj 2018, yrkar Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna att:

- Representanter för Växjö bjuds in till Osby för att informera om deras framgångsrika arbete på att halvera försörjningsstödet för berörda politiker och tjänstemän i Osby kommun.
- Att en handlingsplan för att halvera försörjningsstödet i Osby kommun under den kommande mandatperioden 2019-2022 utarbetas och antas av kommunfullmäktige i Osby kommun.

Kommunfullmäktige beslutade den 18 juni att motion ”Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022” skulle remitteras till kommunstyrelsens utskott för utbildning och arbete för yttrande, §63.

Utskottet för Utbildning och arbete ansåg att det arbete som bedrivs inom ramen för det som kallas Växjöloftet är intressant. Inom Växjöloftet arbetar Växjö kommun tillsammans med statliga aktörer, arbetsgivare och Växjöbor med målsättningen full sysselsättning och fokus på matchning och kompetensförsörjning. Sektionschefer på Arbetsförmedlingen som förvaltningen har ett regelbundet samarbete med har uttryckt ett intresse i att delta vid ett eventuellt möte med Växjö kommun.

Utskottet framhöll i sin tjänsteskrivelse att en handlingsplan måste, om den ska vara verkningsfull och bidra till önskade resultat, involvera statliga aktörer, privata näringslivet samt övrig kommunal verksamhet. Det är inte ett arbete som kan ske enbart på direkt berörda enheter. Handlingsplanen bör innehålla allt från aktiviteter på strategisk till operativ nivå.

Utskottet för Utbildning och arbete ställde sig positiva till förslaget att Växjö kommun bjuds in och att man därefter tar fram en handlingsplan enligt resonemang ovan.

2018-10-29 beslutade Kommunfullmäktige att bifalla motionen med hänvisning till tjänsteskrivelse ” Motion – Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022” daterad den 29 augusti 2018. Kommunfullmäktige beslutar också att överföra ärendet till Hälsa och välfärdsnämnden.

2019-02-21 ger Hälsa och välfärdsnämnden förvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022 och redovisa den på hälsa- och välfärdsnämnden den 17 april. Förvaltningen får även i uppdrag att under våren 2019 bjuda in representanter från Växjö kommun och bjuda in lämpliga representanter till träffen (§34).

Förvaltningen har tagit fram handlingsplan som ska gå vidare till Kommunfullmäktige enligt beslut. Växjö kommun är inbjudan till Osby den 4 juni 2019.

Finansiering

Osby kommun har möjlighet att söka extern finansiering i ny utlysning hos Europeiska socialfonden. Vid ett beviljande kan delar av förslagen i handlingsplanen finansieras. Behov av ytterligare medel för den föreslagna handlingsplanen kommer att hanteras via interna omstruktureringar och i budgetarbetet 2020-2022.

Beslutsunderlag

- Handlingsplan för att halvera försörjningsstödet under perioden 2019-2022, daterad 2019-03-26.
- Hälsa- och välfärdsnämndens beslut 2019-02-21, §34
- Kommunfullmäktiges beslut 2018-10-29, § 101
- Motion ”Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022”, daterad 29 maj 2018.

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Emma Frostensson
Verksamhetsutvecklare

Beslutet skickas till

Handlingsplan för att halvera försörjningsstödet under perioden 2019-2022

Utvecklingsområde/ Identifierat problem	Kommentarer och eventuella förslag på åtgärder	Resurser
Avsaknad av strategi för integration och arbetsmarknad	<p>Ansvar för arbetsmarknadspolitiken ligger på staten. Kommunens arbetsmarknadsarbete ska vara ett komplement. Kommunens arbetsmarknadsarbete upplevs idag som spretigt och har brister både på strategisk och operativ nivå. Idag upplever förvaltningen att det sker mycket gott arbete, det finns många kloka idéer och initiativ. Problemet är att de inte är synkade och alla arbetar utifrån sina specifika uppdrag. Det finns i och med det en risk för dubbelarbete, felprioriteringar samt att insatser ej får maximal effekt. Ett första steg för att komma tillrätta med bristerna kräver att det tas fram en politisk strategi. Strategin ska formulera vision, mål och inriktning kring hur kommun ska uppnå integration, full sysselsättning och en lyckad kompetensförsörjning. Många delar som räknas upp i denna handlingsplan kan med fördel vara en del av strategin. Alla verksamheter i Osby kommun måste känna att de har ett ansvar och ska formulera riktlinjer, åtgärder och aktiviteter för att bidra till strategins intentioner.</p> <p>En ansvarig person ska utses för att leda processen mot integration, full sysselsättning och en lyckad kompetensförsörjning. Den personen ska ansvara för att arbeta fram förslag på strategi samt i utförandet följa upp förvaltningarnas arbete utifrån strategins vision. Det är lämpligt att den ansvarige personen utses av kommunens ledningsgrupp.</p>	Ansvarig för upprättande och implementering.
Inrättande av styrgrupp med ansvar för integration, full sysselsättning och kompetensförsörjning	Styrgruppen ansvarar för att fatta beslut om inriktningar och prioriteringar som ska harmoniera med visionen i strategin. Kommundirektören bör leda styrgruppens arbete. I styrgruppen bör finnas representanter för kommunens alla förvaltningar, arbetsförmedlingen, ideella sektorn samt privata näringslivet. Styrgruppen ska styra den operativa ledningsgruppen (OPL) som består av representanter för kommunen (utbildning, socialtjänst och arbetsmarknad) samt arbetsförmedlingen. OPL-gruppen existerar idag, men representationen skulle kunna ses över, bland annat skulle med fördel representant för ideella sektorn och kommunens tillväxtavdelning kunna delta.	
Arbetsgivarcenter i samarbete med arbetsförmedlingen –	Goda relationer med näringslivet är en förutsättning för att lyckas. Osby kommun ska vara med och bidra till ett gott företagsklimat och underlätta för våra företagare att verka i kommunen. Våra företagare också beroende av god kompetensförsörjning.	

<p>en väg in för arbetsgivare</p>	<p>Osby kommun bör utreda förutsättningarna för ett arbetsgivarcenter där kommun och arbetsförmedling arbetar gemensamt för att möta upp näringslivets och offentliga arbetsgivares behov av bland annat kommunikation, kompetensförsörjning, nätverk och råd.</p> <p>Arbetsgivarcenter ska ha ansvar för att kartlägga rekryteringsbehov hos arbetsgivare, både privata och offentliga. Utifrån det underlaget kan styrgruppen sedan fatta beslut om prioriteringar och inriktningar.</p> <p>Arbetsgivarcenter kan ha ansvar för att arbeta strukturerat med att nyanlända ska starta eget företag. Ett förslag från förvaltningen är att i en uppstart bjuda in Ove Jansson senior advicer Företagarna. Ove arbetar mycket med etableringsfrågan och är projektledare för Nyanlänt företagande.</p> <p>På arbetsgivarcenter bör planering för arbetsplats-specifika utbildningar ske utifrån arbetsgivares behov. För det krävs ett nära samarbete med vuxenutbildningen (se arbetssökarcenter nedan).</p> <p>På arbetsgivarcenter (alternativt på arbetssökarcenter) kan det erbjudas språkstöd likt konceptet språkbud inom äldreomsorgen. Det innebär att kommunen anställer en person som kommer ut på arbetsplatsen för att öka arbetsgivares möjligheter att ta emot framförallt SFI-elever för att de snabbare ska lära sig det svenska språket och på så sätt snabbare komma ut i arbete.</p>	<p>Språkstöd</p>
<p>Fortsatt utveckling av arbetsmarknadsenheten – skapa en väg in för arbetssökande - arbetssökarcenter</p>	<p>Osby kommun bör se över möjligheten att utveckla arbetsmarknadsenheten till ett arbetssökarcenter. Förvaltningens uppfattning är att arbetssökarcenter ska bestå av både vuxenutbildning och de delar av arbetsmarknadsenheten som arbetar med stöd och matchning av individer. KAA-samordnare/ungdomsvägledare kan med fördel också bli en naturlig del av arbetssökarcenter med särskilt fokus på arbetslösa ungdomar. Osby kommun ska arbeta för att arbetsförmedlingen ingår i detta center. Arbetssökarcenter arbetar med att individer blir anställningsbara och matchas mot arbetsgivare, både offentliga och privata. Arbetssökarcenter behöver arbeta nära arbetsgivarcentret för att utbilda och matcha utifrån arbetsgivares behov. Genom att samordna vuxenutbildning och arbetsmarknadsenhet skapas en sammanhållen organisation kring åtgärder och insatser (bland annat validering), med individen i fokus.</p>	

	<p>På arbetssökarcenter finns behov av en företagslots. Hen ska arbeta aktivt ut mot privata näringslivet med att matcha individer mot arbete. Företagslotsen matchar individer som finns inom vuxenutbildningen, i servicegruppen och övriga på arbetssökarcenter ut mot reguljära arbetsmarknaden.</p> <p>Servicegruppen ska utifrån ovan resonemang inte vara en del i arbetssökarcenter, utan bli en egen verksamhet i kommunen. Den ska fortsatt finnas kvar för de som är i behov av särskilt anpassat stöd i arbetsmarknadspolitiska åtgärder på sin väg mot den reguljära arbetsmarknaden.</p> <p>Det kommer finnas behov av en utökad budget för att möjliggöra för fler arbetsmarknadspolitiska anställningar, både i servicegruppen och i kommunen i övrigt. Möjligheten till att arbeta med subventionerade anställningar påverkas av arbetsförmedlingens möjlighet att bevilja subventioner. Under perioder då arbetsmarknadspolitiska åtgärder med hög subvention saknas måste verksamheten få förutsättningar att använda sig av andra dyrare alternativ. Det kan i vissa fall innebära att ekonomiska medel behöver tillföras verksamheten under verksamhetsåret.</p> <p>Alla förvaltningar behöver se över vilka arbetsuppgifter som skulle kunna läggas över på servicegruppen. Genom att skapa fler arbetsuppgifter kan fler personer få möjlighet till praktik/arbetsträning/resursanställning inom servicegruppen. Om fler arbetsuppgifter läggs över kommer det finnas behov av fler handledare i servicegruppen. Budgeten för den verksamhet som flyttas förs över till servicegruppen.</p>	<p>Företagslots</p> <p>Ja, utökad budget samt ökade resurser vid behov</p>
Sociala hänsyn vid upphandling	Social hänsyn är det begrepp som används i svensk upphandlingslagstiftning för att referera till kontraktsbestämmelser avseende samhällsansvar och social hållbarhet. Social hänsyn kan vara till exempel sysselsättning, arbetsvillkor, tillgänglighet och etiska villkor. Genom att ställa sociala krav vid upphandling av varor och tjänster kan samhälleliga vinster genereras och offentlig upphandling bidra till ett mer både socialt och ekonomiskt hållbart samhälle.	
OCN (open college network)	OCN är en metod för att validera kompetenser som är förvärvade på andra sätt än genom formell utbildning. Det krävs en tydlig plan för hur vi ska arbeta för att dra nytta av och få OCN att bli accepterat i alla förvaltningar och kunna bli ett verktyg för att arbeta mot	FINSAM-finansiering tom 2021-08-31 därefter cirka 100 000 kr/år

	arbetslöshet och för lyckad kompetensförsörjning. Arbetet med OCN behöver förankras i alla led och med fackliga organisationer.	
Arbetsmarknads-kunskap i skolan	Syftet med Arbetsmarknads-kunskap är att skapa en större förståelse hos unga, att få dem att tänka till och göra medvetna studie- och yrkesval. Det ökar möjligheterna för en hållbar kompetensförsörjning över tid och en bättre matchning på framtidens arbetsmarknad. Konceptet startade i Västmanland 2011 och har sedan dess spridit sig i landet. Idag finns konceptet i åtta regioner med sammanlagt ett 60-tal kommuner och fler och fler ser vinsten med att tidigt sätta Arbetsmarknads-kunskap på schemat. Idag består Arbetsmarknads-kunskap av inspirationslektioner, branschfördjupade föreläsningar med tema Vård samt Energi och teknik, föräldramöten, lärarträffar och kontakter med företag på olika sätt.	Ja
Nya yrkeskategorier	Alla förvaltningar bör, tillsammans med fackliga organisationer, göra en kartläggning av nuvarande yrkeskategorier och deras arbetsuppgifter. Syftet är att identifiera vilka arbetsuppgifter som skulle kunna utföras av någon annan med lägre formell kompetens. Osby kommun skulle utifrån den kartläggningen inleda ett arbete med att införa nya yrkeskategorier. Styrgruppen ansvarar för prioriteringar och inriktningar. Att införa nya yrkeskategorier skulle bidra till att fler individer i arbetslöshet kommer i arbete. Samtidigt skulle det vara en åtgärd i arbetet med kompetensförsörjningen. Ett exempel på en ny yrkeskategori är serviceassistenter inom äldreomsorgen, köksbiträden, extraresurser inom förskola/skola/fritidshem och gröntjänst.	Ja
KIVO – kompetensförsörjning genom inkludering.	För allt fler branscher växer svårigheterna med rekrytering av ny personal. Samtidigt försöker riksdagen med arbetsmarknadspolitiska åtgärder skapa en stegförflyttning av de som står utanför arbetsmarknaden mot arbete. Med KIVO-metoden byggs systematiserade sömlösa flöden där arbetsgivarna erbjuds anpassade och tydliga verktyg för att framgångsrikt kunna nyttja dessa insatser. Insatser som gör det möjligt att se gruppen som står utanför arbetsmarknaden som resurs för rekryteringsåtgärder i stället för en problemgrupp någon annan har ansvar för. KIVO-metoden ser målgruppen arbetssökande och/eller icke-förvärvsarbetande som en underutnyttjad resurs och har därför utvecklat verktyg och arbetssätt som syftar till en systematiserad sömlös stegförflyttning via bland annat arbetsplatsförlagt lärande mot anställning. I KIVO-metoden ingår tydliga strukturer	

	<p>för vilka funktioner som behöver samverka och ett tydligt stödmaterial för varje insats. Vägen mot anställning anpassas individuellt utifrån arbetsgivarens behov och individens förutsättningar. Det ingår också en tydlig rollfördelning och ett tydligt stödmaterial för samverkansparternas stöd för individens stegförflyttning mot anställning. Sedan 2012 har ett strukturerat arbete med KIVO-metoden ägt rum i Gävleborg med fokus på inkludering av utrikesfödda i vård och omsorg.</p> <p>Osby kommun bör utreda om KIVO-metoden kan vara en åtgärd i att uppnå full sysselsättning och att kompetensförsörja offentlig sektor och privata näringslivet.</p>	
Ideella sektorn	<p>Diskussion behöver tas med representanter för ideella sektorn i Osby kommun. Därefter skulle en plan behöva tas fram för hur Osby kommun och ideella sektorn på ett strukturerat sätt kan arbeta tillsammans för integration och full sysselsättning. Ideella sektorn bör med fördel engageras både i styrgrupp och operativ grupp. Utan ideella sektorn kommer Osby kommun inte lyckas med uppdraget att nå full sysselsättning, integration och lyckad kompetensförsörjning.</p>	
Enheten för ekonomiskt bistånd	<p>Införandet av ett nytt arbetssätt på enheten är inlett. Det nya arbetssättet innebär större fokus på individens förutsättningar att nå egen försörjning och mindre fokus på kontroll. Målet är att nå ökad självförsörjning i gruppen som uppbär försörjningsstöd. Process är inledd för att införa e-tjänst samt automatiserad handläggning. En detaljerad handlingsplan gällande enheten för ekonomiskt bistånd har tagits fram.</p>	

Förvaltningen bedömer att det kan finnas en möjlighet att arbeta fram en strategi och en projektorganisation enligt handlingsplanen med stöd av extern finansiering (ESF-medel);

Programområde 1, mål 1.2 - Ökad samverkan och förstärkt koppling mellan utbildning, arbetsliv och arbetsplats-förlagt lärande

Programområde 2, mål 2.1 - Hållbara övergångar till arbete. Fokus ska vara att individen kommer i arbete, utbildning eller genom stegförflyttning närmar sig arbetsmarknaden. Detta med hjälp av att samarbetsformer mellan relevanta aktörer upprättas och/eller stärks utifrån innovativa och/eller beprövade metoder och arbetssätt.

<https://www.esf.se/Min-region/Sydsverige/Utlysningar/Kommande-utlysningar/>

§ 34**Halvera försörjningsstödet mandatperioden 2019-2022**

HVN/2019:49 754

Hälsa- och välfärdsnämndens beslut

Hälsa- och välfärdsnämnden beslutar.

- Ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022.
- Redovisning av handlingsplanen ska ske på Hälsa- och välfärdsnämnden den 17 april 2019.
- Förvaltningen ska under våren 2019 bjuda in representanter från Växjö kommun och andra framgångsrika kommuner enligt förslag i tjänsteskrivelse.
- Hälsa- och välfärdsnämnden får i uppdrag att bjuda in lämpliga representanter från näringslivet, statliga aktör samt övriga kommunala verksamheter för att delta i en informationsträff.

Sammanfattning av ärendet

I motion inkommen den 31 maj 2018, yrkar Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna att:

- Representanter för Växjö bjuds in till Osby för att informera om deras framgångsrika arbete på att halvera försörjningsstödet för berörda politiker och tjänstemän i Osby kommun.
- Att en handlingsplan för att halvera försörjningsstödet i Osby kommun under den kommande mandatperioden 2019-2022 utarbetas och antas av kommunfullmäktige i Osby kommun.

Kommunfullmäktige beslutade den 18 juni att motion ”Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022” skulle remitteras till kommunstyrelsens utskott för utbildning och arbete för yttrande, §63.

Utskottet för Utbildning och arbete ansåg att det arbete som bedrivs inom ramen för det som kallas Växjöloftet är intressant. Inom Växjöloftet arbetar Växjö kommun tillsammans med statliga aktörer, arbetsgivare och Växjöbor med målsättningen full sysselsättning och fokus på matchning och kompetensförsörjning. Sektionschefer på Arbetsförmedlingen som förvaltningen har ett regelbundet samarbete med har uttryckt ett intresse i att delta vid ett eventuellt möte med Växjö kommun.

Hälsa- och välfärdsnämnden

Utskottet framhöll i sin tjänsteskrivelse att en handlingsplan måste, om den ska vara verkningsfull och bidra till önskade resultat, involvera statliga aktörer, privata näringslivet samt övrig kommunal verksamhet. Det är inte ett arbete som kan ske enbart på direkt berörda enheter. Handlingsplanen bör innehålla allt från aktiviteter på strategisk till operativ nivå.

Utskottet för Utbildning och arbete ställde sig positiva till förslaget att Växjö kommun bjuds in och att man därefter tar fram en handlingsplan enligt resonemang ovan.

2018-10-29 beslutade Kommunfullmäktige att bifalla motionen med hänvisning till tjänsteskrivelse ”Motion – Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022” daterad den 29 augusti 2018.

Kommunfullmäktige beslutar också att överföra ärendet till Hälsa och välfärdsnämnden.

Hälsa och välfärdsförvaltningen föreslår att arbetet fortskrider enligt plan.

Beslutsunderlag

Hälsa- och välfärdsnämndens arbetsutskotts beslut den 14 februari 2019, §13.

Tjänsteskrivelse ”Motion – Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022, se även KS/2018:37”, daterad den 14 januari 2019, från förvaltningschef Helena Ståhl och verksamhetsutvecklare Emma Frostensson.

Motion ”Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022”, daterad 29 maj 2018.

Tjänsteskrivelse, Utbildning och arbete ”Motion – Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022” daterad den 29 augusti 2018.

Kommunfullmäktiges beslut 2018-10-29, § 101

Beslutet skickas till

Hälsa- och välfärdsförvaltningen

Förvaltningschef Helena Ståhl

Områdeschef Mensur Numanspahic

Verksamhetsutvecklare Emma Frostensson

Kommunfullmäktige

§ 101

Svar på motion ”Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022” från Alliansen (M, L, C och KD)

KS/2018:371 750

Kommunfullmäktiges beslut

- Motion ”Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019–2022”, bifalls med hänvisning till tjänsteskrivelse ”Motion – Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019–2022”, daterad den 29 augusti 2018.
- I enlighet med kommunens förändrade nämndorganisation från och med den 1 januari 2019 överförs ärendet till hälsa och välfärdsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

I motion inkommen den 31 maj 2018, yrkar Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna att:

- Representanter för Växjö bjuds in till Osby för att informera om deras framgångsrika arbete på att halvera försörjningsstödet för berörda politiker och tjänstemän i Osby kommun.
- Att en handlingsplan för att halvera försörjningsstödet i Osby kommun under den kommande mandatperioden 2019–2022 utarbetas och antas av kommunfullmäktige i Osby kommun.

Kommunfullmäktige beslutar den 18 juni att motion ”Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019–2022” remitteras till kommunstyrelsens utskott för utbildning och arbete för yttrande, §63.

Förvaltningen för utbildning och arbete har redan inlett ett kartläggnings- och utvecklingsarbete på enheten för ekonomiskt bistånd samt på Arbetsmarknadsenheten. Omvärldsbevakning har skett genom studiebesök och övrig kontakt med andra kommuner.

Förvaltningen anser att det arbete som bedrivs inom ramen för det som kallas Växjöloftet är intressant. Inom Växjöloftet arbetar Växjö kommun tillsammans med statliga aktörer, arbetsgivare och Växjöbor med målsättningen full sysselsättning och fokus på matchning och kompetensförsörjning. Sektionschefer på Arbetsförmedlingen som förvaltningen har ett regelbundet samarbete med har uttryckt ett intresse i att delta vid ett eventuellt möte med Växjö kommun.

Justerandes sign

Expedierat

2018-11-02

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Förvaltningen har även påbörjat arbetet med att ta fram en handlingsplan för att minska antalet individer med bidragsberoende och på sikt sänka kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd. Förvaltningen vill dock påtala att en handlingsplan måste, om den ska vara verkningsfull och bidra till önskade resultat, involvera statliga aktörer, privata näringslivet samt övrig kommunal verksamhet. Det är inte ett arbete som kan ske enbart på direkt berörda enheter. Handlingsplanen bör enligt förvaltningen även innehålla allt från aktiviteter på strategisk till operativ nivå.

Förvaltningen ställer sig positiva till förslaget att Växjö kommun bjuds in och att man därefter tar fram en handlingsplan enligt resonemang ovan.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut 2018-10-10, § 171

Tjänsteskrivelse ”Yttrande på motion halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019–2022”, daterad den 29 augusti 2018, från områdeschef Emma Frostensson och förvaltningschef Mia Johansson.

Kommunfullmäktiges beslut 2018-06-18, § 63

Motion ”Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019-2022”, inkommen den 31 maj 2018, från Alliansen (KD, M,C,L).

Beslutet skickas till

Förvaltningen för utbildning och arbete
Förvaltningschef, Mia Johansson
Områdeschef, Emma Frostensson
Kommunsekreterare, Robin Skoglund

2018 -05- 31

OSBY KOMMUN
Kommunstyrelsen

2018 -05- 31

MOTION

Till Kommunfullmäktige
OSBY KOMMUN

Diariennr.

Ärendetyp

KS/2018:371

750

”Halvera försörjningsstödet nästa mandatperiod 2019—2022”

Bakgrund

Försörjningsstödet i Osby kommun är på väg att fördubblas år 2017. Mot en budget på 9 Mkr ser prognosen för 2017 ut att hamna på rekordhöga 17 Mkr.

Tudelningen av arbetsmarknaden har aldrig tidigare varit så påtaglig. Jobben är vägen in i det svenska samhället och det är på arbetsmarknaden nyckeln till integrationen finns. Statens ansvar under två år för den s k etableringen är på tok för kort!

Miljoner kronor som borde förstärkt skola, vård och omsorg delas ut i försörjningsstöd utan tydliga motkrav !

Moderatledda Växjö har under de senaste fyra åren – mitt under trycket efter flyktingvågen 2015- lyckats halvera sitt försörjningsstöd ! Detta har skett genom individuellt arbete med varje individ, som söker försörjningsstöd med sikte på snabbt inträde på arbetsmarknaden. Tydliga krav på motprestationer, försörjningslån att återbetala i stället för stödpengar samt språkrav att lära sig svenska -allt detta har givit mycket goda resultat i Växjö !

Vi yrkar:

1. Att representant för Växjö bjuds in till Osby för att informera om deras framgångsrika arbete på att halvera försörjningsstödet för berörda politiker och tjänstemän i Osby kommun.

2. Att en Handlingsplan för att halvera försörjningsstödet i Osby kommun under den kommande mandatperioden 2019—2022 utarbetas och antas av kommunfullmäktige i Osby kommun.

RÄTTIGHETER – SKYLDIGHETER – MÖJLIGHETER

LIKA FÖR ALLA

Osby den 29 maj 2018

Lage Frej (m)

Sonja Svenle-Pettersson (m)

Dag Ivarsson (m)

Lars-Erik Svensson (m)

Lars-Anton Ivarsson (m)

Erling Persson (L)

Roland Anvegård (KD)

Elin Mannheimer (KD)

Niklas Larsson (c)

Jimmy Ekborg (c)

Lotte Melin (c)

Henry Nilsson (c)

Mats Ernstsson (c)

12

Hälsa- och välfärd
Emma Frostensson
0479528120
emma.frostensson@osby.se

Riktlinjer utsluss ensamkommande barn över 18 år

Dnr HVN/2019:110 133

Hälsa- och välfärd förslag till Hälsa- och välfärdsnämnden

- Riktlinjer för utsluss ensamkommande barn över 18 år antas
- Förvaltningen får i uppdrag att löpande revidera riktlinjer vid lagändringar, ändringar i föreskrifterna samt rådande rättspraxis. Behov av revideringar av andra skäl ska lyftas upp till Hälsa- och välfärdsnämnden
- Förvaltningen får i uppdrag att lägga ut riktlinjer på kommunens hemsida

Sammanfattning av ärendet

Syftet med utslussverksamheten är att tillgodose den unges behov av stöd och hjälp med frågor som rör främst ekonomi, bostad, studier eller arbete.

Syftet med denna riktlinje är att förtydliga Osby kommuns ansvar för ensamkommande barn i utsluss. Syftet är också att bidra till likabehandling i kommunen samt vara ett stöd för personal.

Riktlinjen ger en generell beskrivning av Osby kommuns arbete och ger därmed information till medborgare, enskilda, allmänhet och övriga vad de kan förvänta sig av Osby kommun.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer utsluss ensamkommande barn över 18 år, daterade 2019-04-17.

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Emma Frostensson
Verksamhetsutvecklare

Beslutet skickas till

Mariana Möller

Adina Popa

Beslutad av: Hälsa- och välfärdsnämnden
Framtagen av: Emma Frostensson,
verksamhetsutvecklare

Beslutsdatum: 2019-04-17
Dokumentansvarig: Verksamhetsutvecklare

Uppdaterad:

Diarienummer: HVN/2019:110
Giltighetstid: Tillsvidare

Innehåll

1	Inledning	3
2	Syfte.....	3
3	Ansvar	3
4	Utslussverksamheten	3
4.1	Boende	4
4.2	Ekonomi	4
4.2.1	Studiestöd.....	4
4.2.2	Bostadsbidrag.....	4
4.2.3	Lön vid arbete.....	5
4.2.4	Sparade pengar.....	5

1 Inledning

Kommunen har ansvar för det praktiska mottagandet av barn som kommer till Sverige utan sina vårdnadshavare. Barnen ska erbjudas ett tryggt och säkert boende och få det stöd som de behöver i övrigt. Barns och ungas rätt till stöd och hjälp efter placering utanför hemmet gäller oberoende av barnets ålder när vården avslutas och om barnet eller den unge varit placerad i familjehem, Hem för vård och boende (HVB-hem) eller stödboende.

2 Syfte

Syftet med denna riktlinje är att förtydliga Osby kommuns ansvar för ensamkommande barn i utsluss. Syftet är också att bidra till likabehandling i kommunen samt vara ett stöd för personal.

Riktlinjen ger en generell beskrivning av Osby kommuns arbete och ger därmed information till medborgare, enskilda, allmänhet och övriga vad de kan förvänta sig av Osby kommun.

3 Ansvar

Barn- och utbildningsförvaltningen ansvarar för ensamkommande barn upp till 18 år. Därefter endast i de fall då barnet är placerat enligt Socialtjänstlagen eller Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) i HVB-hem, familjehem eller stödboende.

Hälsa- och välfärdsförvaltningen ansvarar för ensamkommande barn över 18 år som är i utsluss i form av utslusslägenhet, egen lägenhet eller som inneboende. Ansvaret för Hälsa- och välfärdsförvaltningen omfattar bistånd i form av utslusslägenhet och ekonomiskt bistånd. Den unge erbjuds även stöd och rådgivning gällande bland annat boende, ekonomi, studier, arbete samt övrigt utifrån behov för att säkerställa en god etablering i Sverige.

Förvaltningen ansvarar vid behov även för ekonomiskt bistånd för de ungdomar som bor i stödboende där Barn- och utbildningsförvaltning har ansvar i övrigt.

4 Utslussverksamheten

Syftet med utslussverksamheten är att tillgodose den unges behov av stöd och hjälp med frågor som rör främst ekonomi, bostad, studier eller arbete.

Skolgången lyfts i forskning fram som särskilt viktig för nyanlända barn och unga, dels som struktur i vardagen, dels som en plats för sociala kontakter. Eftersom personer som saknar gymnasieutbildning kan ha svårt att etablera sig på arbetsmarknaden strävar utslussverksamheten efter att alla ungdomar ska fullfölja sin gymnasieutbildning. I de fall då det inte bedöms lämpligt ansvarar utslussverksamheten för att hitta andra vägar för den unge att nå arbetsmarknaden.

Utslussverksamheten samarbetar framförallt med gymnasieskolan, vuxenutbildningen, arbetsmarknadsenheten och arbetsförmedlingen.

Utlussverksamheten erbjuder stöd till den unge så länge behov finns, dock längst till ungdomen går ut gymnasiet eller fyller 21 år.

4.1 Boende

Den unge kan bo i utlusslägenhet, egen lägenhet eller som inneboende. Utlusslägenhet är ett bistånd enligt 4 kap 1§ Socialtjänstlagen.

4.2 Ekonomi

Den unge har under tiden hen är i utluss rätt till ekonomiskt bistånd om förutsättningarna för bistånd är uppfyllda. Bistånd beviljas enligt riksnorm samt till skäligena kostnader för boende. Utöver det beviljas kostnader för livsföring i övrigt för att den unge ska uppnå en skälig levnadsnivå.

Utlussverksamheten utgår vid sin bedömning av rätten till bistånd utifrån socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd samt Hälsa- och välfärdsnämndens riktlinjer för Ekonomiskt bistånd.

Biståndet utbetalas till den unges konto och huvudregeln är att den unge själv betalar sina fakturor.

En grundläggande förutsättning för att kunna beviljas ekonomiskt bistånd är att man följer den planering som man gjort upp med sin integrationscoach.

Bistånd utgår inte om den enskilde väljer att åka utomlands.

4.2.1 Studiestöd

Ungdomar i utluss kan studera på gymnasienivå och erhålla ekonomiskt bistånd. Förutsättningarna är att de saknar 3-årig gymnasiekompetens och är under 20 år och därmed inte kan erhålla studiemedel. Studiehjälp utgår vid gymnasiestudier till och med vårterminen det år den unge fyller 20 år. Studiehjälp medräknas som inkomst vid beräkning av rätten till bistånd. Extra tillägg medräknas inte.

Studiemedel kan utgå vid studier vid kommunal vuxenutbildning, folkhögskola och gymnasieutbildning från höstterminen det år en person fyller 20 år. Vuxna studerande har sin försörjning tryggad genom studiestödssystemet och kan bara i undantagsfall anses vara berättigade till ekonomiskt bistånd. Ekonomiskt bistånd kan då endast utgå i en nödsituation eller under ett studieuppehåll om den enskilde aktivt sökt feriearbete, men inte fått något.

Om den studerande av någon anledning inte kan erhålla studiemedel är huvudregeln att hen måste avbryta studierna och istället ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Endast i de fall då socialtjänsten i samråd med arbetsförmedlingen gör bedömningen att utbildningen är direkt avgörande för att den unge ska få ett arbete, kan fortsatta studier med bibehållet ekonomiskt bistånd godkännas under en begränsad period. För denna bedömning krävs ett studieutlåtande från läraren där det framgår att det finns rimliga chanser att den unge kan slutföra sin utbildning inom rimlig tid.

4.2.2 Bostadsbidrag

I vissa fall kan den unge ha rätt till bostadsbidrag som söks hos Försäkringskassan. Bostadsbidrag medräknas som inkomst vid ansökan om försörjningsstöd.

4.2.3 Lön vid arbete

Om den unge arbetar och erhåller lön medräknas den som inkomst vid ansökan om försörjningsstöd. Bestämmelsen i 4 kap 1a § socialtjänstlagen om att skolungdomars arbetsinkomster ska bortses ifrån är inte tillämplig. Den bestämmelsen gäller vid prövningen av föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för hemmavarande skolungdomar. (Socialstyrelsens PM Ensamkommande barn och ungdomars försörjning, 2015-11-11, Dnr 3.2-27697/2015). Däremot kan den särskilda beräkningsregeln i 4 kap. 1b § Socialtjänstlagen, jobbstimulansen, vara tillämplig vid beräkningen av försörjningsstöd för ungdomar i utluss. Det innebär att om den unge har fått försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 procent av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd.

4.2.4 Sparade pengar

Den unge har enligt Osby kommuns riktlinjer rätt att ha sparade medel upp till max 10% av basbeloppet utan att det påverkar rätten till ekonomiskt bistånd.

13

Hälsa- och välfärd
Emma Frostensson
0479528120
emma.frostensson@osby.se

Kvalitetsberättelse socialtjänsten inom Utbildning och arbete verksamhetsåret 2018

Dnr HVN/2019:67 750

Hälsa- och välfärd förslag till Hälsa- och välfärdsnämnden

- Kvalitetsberättelse för socialtjänsten inom Utbildning och arbete, verksamhetsåret 2018, godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9, rekommenderar att verksamheten årligen sammanställer en kvalitetsberättelse.

Syftet med kvalitetsberättelsen är att kunna visa uppdragsgivare och andra intresserade parter hur verksamheten arbetat systematiskt med kvalitet. I SOSFS 2011:9 beskrivs att en kvalitetsberättelse bör visa hur arbetet med att säkra verksamhetens kvalitet har bedrivits under föregående kalenderår, vilka åtgärders som vidtagits och vilka resultat som uppnåtts.

Socialnämndens kvalitetsberättelse innehåller redovisning av de ingående grundstenarna i ledningssystemet och hur dessa har följts upp för att säkra verksamhetens kvalitet och för att kunna bedriva ett utvecklings- och förbättringsarbete.

Beslutsunderlag

- Kvalitetsberättelse för socialtjänsten inom Utbildning och arbete, verksamhetsåret 2018, daterad 2019-03-18.

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Emma Frostensson
Verksamhetsutvecklare

Hälsa och välfärd Emma Frostensson, 0479-52 81 20
emma.frostensson@osby.se

Kvalitetsberättelse socialtjänsten inom Utbildning och arbete, verksamhetsåret 2018

Sammanfattning

Den sammanfattande bedömningen är att verksamheten sedan 2017 har satt ramarna för att möjliggöra ett mer strukturerat och sammanhållet sätt att arbeta för att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten. Dock har vidareutveckling av arbetet under 2018 inte skett i den omfattning som varit önskvärd. Anledningen till det är framförallt hög arbetsbelastning på ansvariga chefer. Verksamheten behöver i högre utsträckning arbeta med systematiskt förbättringsarbete framöver.

Vid sammanfattning av verksamhetsåret 2018 vill verksamheten särskilt lyfta vissa områden där det krävs insatser för att säkerställa verksamhetens kvalitet;

Avvikelsehantering är en viktig del i det systematiska förbättringsarbetet. Under 2018 inkom två lex Sarah-rapporter, fem avvikande händelser och risker samt sju synpunkter och klagomål på verksamheterna. Det finns troligen ett stort mörkertal av händelser som aldrig registreras utan hanteras och löses direkt. Det försvårar möjligheten att skönja mönster och trender som kan vara viktiga i det systematiska förbättringsarbetet. Det är med anledning av det viktigt att verksamheten fortsätter att förbättra processen för avvikande händelser. Det krävs en förenkling för medborgare att lämna synpunkter och klagomål. Dessutom behöver verksamheten säkerställa att medarbetare registrerar inkomna synpunkter och klagomål och att de arbetar enligt gällande rutiner vad gäller alla former av avvikande händelser.

Ett ytterligare viktigt utvecklingsområde är kartläggning av våra processer. Något som enligt verksamhetens bedömning behöver verkställas för att säkerställa en verksamhet av god kvalitet. När processerna är beskrivna skulle det även bli tydligare för verksamheten vilka styrdokument som behövs för att säkra processerna.

Fortsatt utveckling av samverkan och samarbete, både internt och externt, krävs. Extern samverkan som behöver förstärkas är framförallt mot sjukvården, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, men även gentemot polis och kriminalvården. När det gäller arbetsförmedlingen pågår en översyn över

den lokala överenskommelsen med tillhörande bilagor. Den är en bra grund för verksamheten att arbeta vidare utifrån. När det gäller intern samverkan kommer Osbymodell för samverkan, som ska arbetas fram under 2019, att utgöra ramen för ett bättre och mer strukturerat samarbete internt.

Verksamheten behöver ta fram en strukturerad metod för introduktion av nyanställd personal. Verksamhetsutvecklare har fått detta uppdrag och kommer inleda arbetet under 2019.

Verksamheten brister när det kommer till stöd åt anhöriga till personer med missbruk- och beroende. Åtgärd för det är dock vidtagen då de nyrekryterade behandlingspedagogerna kommer arbeta fram ett strukturerat program för anhörigstöd. Dessutom behöver vi arbeta enligt strukturerade bedömningsinstrument vid utredning av behov inom missbruk- och beroende.

Verksamheten bör även prioritera att ta fram en rutin för att förhindra att skyddade personuppgifter röjs.

Inledning

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9, rekommenderar att verksamheten årligen sammanställer en kvalitetsberättelse.

Syftet med en kvalitetsberättelse är att kunna visa uppdragsgivare och andra intresserade parter hur verksamheten arbetat systematiskt med att utveckla och förbättra verksamhetens kvalitet.

Kvalitetsberättelsen för 2018 innehåller en redovisning av grundstenarna i ledningssystemet samt hur dessa har följts upp och utvecklats. Verksamhet som följs upp i aktuell kvalitetsberättelse är vuxenheten (ekonomiskt bistånd, missbruk- och beroende, våld i nära relationer, socialt boende), flyktingsamordningen samt boenden för ensamkommande barn.

Aktuellt Ledningssystem antogs av Hälsa- och välfärdsnämnden i februari 2019.

Processer och rutiner

Enligt kraven i föreskrifterna ska den som bedriver verksamhet identifiera, beskriva och fastställa de processer som behövs för att säkerställa verksamhetens kvalitet.

Under 2017 antogs en riktlinje för styrdokument som kom att gälla för hela Osby kommun. Syftet med riktlinjen var att fastställa en definition för vad som är styrdokument samt att skapa en enhetlig struktur. Sedan dess upplever förvaltningen en bättre struktur och en mer likvärdig hantering av styrdokument. Alla styrdokument och checklistor samlas på kommunens intranät och det ska för varje styrdokument finnas en dokumentansvarig. Verksamheten upplever det problematiskt att framtagna styrdokument inte på ett naturligt sätt kopplas till en beskriven process.

Exempel på en ny riktlinje som antagits under året är;

- Riktlinjer för socialt boende

Under 2018 inleddes arbetet med att ta fram riktlinjer för arbetsmarknadsenheten samt nya riktlinjer för enheten för ekonomiskt bistånd.

Revidering av styrdokument ska göras årligen, vilket dock inte har gjorts under 2018.

Identifierade utvecklingsområde inom processer och rutiner

Kartläggning av våra processer behöver påbörjas. Efter det är det lättare att avgöra vilka styrdokument som behövs för att kvalitetssäkra processen. Detta utvecklingsområde lyfte förvaltningen även i sin förra kvalitetsberättelse. På enheten för ekonomiskt bistånd kommer verksamheten behöva prioritera framtagande av individens process, beroende på stödbehov, i samband med införandet av nytt arbetssätt.

Styrdokument som behöver tas fram är riktlinjer inom missbruk- och beroende. Utöver detta har verksamheten identifierat en del rutiner som måste tas fram. Bland annat vid återkrav av ekonomiskt bistånd och rutiner på arbetsmarknadsenheten för uppföljning av arbetslösa med ekonomiskt bistånd.

Samverkan

Flera av de individer som kommer i kontakt med våra verksamheter har sammansatt problematik och det kräver insatser från olika aktörer. Att vi samverkar och samarbetar internt och externt är i dessa fall en förutsättning för att individen ska kunna få den hjälp och det stöd som svarar mot behoven.

Den som bedriver socialtjänst ska identifiera de processer där samverkan behövs för att säkra kvaliteten på verksamheten. Föreskrifternas krav på att identifiera, beskriva och fastställa processer för samverkan gäller inom organisationen, det vill säga mellan olika enheter och mellan olika personalgrupper, men även hur samverkan med externa aktörer ser ut.

Verksamheten har en rad olika överenskommelser med andra parter. Det som ofta brister är dock att processerna inte är kartlagda och att rutiner för hur samarbetet ska bedrivas saknas. När det gäller samarbetet med Arbetsförmedlingen finns en överenskommelse kring vårt gemensamma arbete för högre sysselsättningsgrad i kommunen. Under andra halvan av 2018 inleddes en översyn av överenskommelsen med Arbetsförmedlingen och till den tillhörande rutiner. Arbetet med den översynen och revidering av rutiner kommer att färdigställas under 2019.

Osby kommun har en överenskommelse med psykiatrin rörande personer som riskerar att utveckla eller som redan har utvecklat psykisk ohälsa/psykisk funktionsnedsättning. Syftet med överenskommelsen är att skapa en tydlighet i ansvarsfördelning och samverkansformer så att den enskildes behov bäst tillgodoses. En revidering av överenskommelsen planeras och kommer att genomföras, men verksamheterna avvaktar revidering av den regionala överenskommelsen. Den beräknades vara klar den 31 oktober 2018, men ännu har ingen information om ny överenskommelse kommit.

Kommunerna i Skåne nordost kommer tillsammans med vuxenpsykiatrin även att arbeta fram en överenskommelse kring personer med missbruk- och

beroendeproblematik. Osby kommun kommer i arbetet med att ta fram överenskommelserna vara noga med att tydliga rutiner för hur det operativa samarbetet ska fungera finns bifogat överenskommelsen.

För att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet, bedriver Osby kommun en del verksamheter i samverkan med övriga kommuner i Skåne nordost, bland annat Maria Skåne nordost som är en mottagning för personer under 25 år som har problem med alkohol och/eller andra droger. På Maria Skåne nordost erbjuds individer kostnadsfri information, rådgivning och individuell samtalsbehandling. Osby kommun ingår även i samverkan kring Familjerådgivning, Kriscentrum och social jour.

Identifierade utvecklingsområde inom samverkan

Intern samverkan är ett område som behöver utvecklas, vilket även resultaten i Öppna Jämförelser visar på. Kommunens ledningsgrupp gav under 2017 områdescheferna i uppgift att ta fram en samverkansmodell och samverkansrutiner för hur våra olika förvaltningar ska samarbeta kring personer med social problematik och/eller funktionsnedsättning som kan behöva stöd och hjälp från flera av kommunens förvaltningar och verksamheter för att få hela sitt behov tillgodosett. Det arbetet inleddes i mars 2018. Tjänsteskrivelse med förslag till beslut om att en samverkansmodell ska arbetas fram togs i Hälsa- och välfärdsnämnden respektive Barn- och utbildning nämnden i februari 2019.

Under 2018 har samarbetet mellan Arbetsmarknadsenheten och enheten för ekonomiskt bistånd fortsatt att utvecklas. Resultaten av arbetet är att ett helt nytt arbetssätt, framförallt på enheten för ekonomiskt bistånd, kommer att införas. Införandet kommer ske succesivt med start i början av 2019. Framtagande av riktlinjer för Arbetsmarknadsenheten har pågått under hösten 2018 och de antogs i Hälsa- och välfärdsnämnden i februari 2019. På grund av förändrat arbetssätt har arbete med att revidera riktlinjerna för ekonomiskt bistånd pågått under stora delar av 2018. De antogs i Hälsa- och välfärdsnämnden i mars 2019. Ett intensivt arbete kommer att krävas under 2019 och framåt för att uppnå ett arbetssätt som speglar riktlinjerna och därmed bidrar till önskade resultat.

Samverkan kring våld i nära relationer lyftes i förra kvalitetsberättelsen som ett område där verksamheten omgående behövde förstärkas och utvecklas. Framförallt lyftes samarbetet mellan vuxenheten och Barn- och familjeenheten. Framtagandet av en rutin för när våld identifierats har påbörjats och kommer att beslutas i början av 2019. Verksamheten saknar en person som kan ansvara för att delta i samverkan med bland annat andra kommuner och polisen och som kan samordna och utveckla kommunens arbete med våld i nära relationer. Förutsättningarna för att skapa denna roll bör ses över.

Inom missbruk- och beroende skulle gemensamma rutiner med kriminalvården vid kontraktsvård och vårdvistelse behöva upprättas. Dessutom skulle rutiner för samarbete med polisen vara av behovet, till exempel samverkan mot alkohol och droger i trafiken.

Personal- och kompetensförsörjning

Att det finns tillräckligt med personal och att personal har rätt kompetens är en förutsättning för att bedriva en verksamhet av god kvalitet. Det är därför

en förutsättning att det finns en planering för personal- och kompetensförsörjning.

Socialtjänsten arbetar fortlöpande med kompetensutveckling för att uppfylla de kompetenskrav som finns. Kompetensutveckling är viktigt för att medarbetare ska känna sig trygga i sin profession och känna att de kan utföra sitt arbete i enlighet med lagstiftningen. Möjligheten att få kompetensutveckla sig på arbetsplatsen bidrar även till att Osby kommun betraktas om en attraktiv arbetsgivare.

Personalsituationen inom enheten för ekonomiskt bistånd fortsatte vara turbulent även under 2018. Personalomsättningen har under lång tid varit hög på enheten, vilket har haft en negativ påverkan bland annat på arbetsmiljön. Verksamheten tvingades under året använda sig av inhyrd personal i form av socionomkonsulter för att klara av att fullfölja sitt uppdrag. I skrivande stund är alla tjänster tillsatta. Av de sex som nu är tillsatta på tjänsterna är fem socionomer och en beteendevetare.

En intern genomlysning av enheten genomfördes under 2018. Den gav ett gott underlag för vidare planering av verksamheten. Den blev en start på arbetet med att utarbeta ett nytt arbetssätt. Verksamheten kommer arbeta vidare med ökad digitalisering i form av e-tjänst och automatiserad handläggning. Förändrat arbetssätt förväntas bidra till högre attraktivitet för att arbeta med ekonomiskt bistånd, något som verksamheten eftersträvar.

I början av 2018 genomfördes en förändring av tjänsterna på vuxenenheten. Förändringen innebar att handläggarna ansvarar för utredning av missbruk och beroende, våld i nära relationer och sociala boende, något som tidigare låg på enheten för ekonomiskt bistånd. Handläggare på vuxenenheten är utbildade inom sociala- stöd och omsorgsprogrammet samt Kriminologprogrammet.

Osby kommuns behandlingspedagog valde under hösten 2018 att avsluta sin anställning i Osby kommun. I samband med det gjorde förvaltningen en översyn över vilka behov som fanns. Beslut fattades om att återbesätta tjänsten samt utöka med ytterligare en medarbetare. Rekrytering pågick under vintern 2018 och i januari 2019 var rekryteringen klar och två nya medarbetare kommer påbörja anställning i Osby kommun under våren 2019. Dessa medarbetare kommer att ingå i en arbetsgrupp tillsammans med kommunens boendestödjare. Tillsammans bildar de Osby kommuns öppenvård för vuxna. Medarbetarna kommer att arbeta med behandling av missbruk och beroende, både individuellt och i grupp. De kommer även ansvara för att utveckla ett strukturerat anhörigstöd, något som Osby kommun saknar idag till målgruppen.

Medarbetarsamtal har skett enligt plan där kompetensutveckling lyfts enligt mall.

Identifierade utvecklingsområde inom personal- och kompetensförsörjning
Det finns brister i introduktionen av nyanställd personal. Introduktion av nyanställda är ett omfattande arbete som kräver tid och resurser, men som är av stor vikt för att säkra verksamhetens kvalitet. Verksamhetsutvecklare inom Hälsa- och välfärd har fått i uppdrag att arbeta fram ett strukturerat introduktionsmaterial. Utöver det finns det behov av en systematisk kartläggning och plan för kompetensutvecklingsbehov av medarbetare.

Systematiskt förbättringsarbete

För att säkerställa att ledningssystemet är uppbyggt på ett ändamålsenligt sätt krävs ett fortlöpande systematiskt förbättringsarbete. Till hjälp sin hjälp har verksamheten Stratsys, ett IT-stöd för uppföljning. Under början av 2017 lades processer in i systemet. Därefter gjorde verksamheten riskanalyser och egenkontroller knutna till dessa processer. För närvarande är endast tre stödprocesser identifierade, fastställda och beskrivna; Synpunkter och klagomål, lex Sarah och avvikande händelser och risker kopplat till verksamhetens kvalitet. I dessa processer har verksamheten identifierat aktiviteter där det finns en risk att brist uppstår. Dessa aktiviteter är därefter inlagda i Stratsys.

Riskanalyser

Den som bedriver verksamhet arbetar förebyggande genom att göra riskanalyser. Det handlar om att identifiera händelser som skulle kunna inträffa och som gör att verksamheten inte lever upp till de krav på kvalitet som gäller. Där risker uppmärksammas ska åtgärder sättas in. Risker faller in i en riskmatris och beroende på hur risken graderas hamnar de i något av riskmatrisens färgfält, grönt är låg risk, gult är medium risk och rött är kritisk risk. Riskbedömningar görs en gång per år.

Alla risker i Stratsys har i dagsläget allvarlighetsgraden hög, vilket är styrt från central nivå. Framöver kommer de olika enheterna att själva göra sin allvarlighetsgradsbedömning. Varje enskild enhet gjorde under 2018 en riskbedömning kring sannolikheten. Under 2018 identifierades tre kritiska risker. Riskerna var att synpunkter och klagomål, avvikande händelser och risker samt lex Sarah ej rapporterades. Anledningen till det bedöms vara att vi har mycket nyanställd personal som inte har erfarenhet av att göra dessa typer av rapporter. Ledningen behöver arbeta ytterligare med att informera om vad avvikande händelser av olika slag innebär samt om gällande rutiner. En översyn av rapporteringssystemet KIA behöver också göras. Verksamheten har identifierat att ett kollegialt lärande behöver utvecklas kring utredningsprocessen av lex Sarah rapporter.

Egenkontroll

Den som bedriver verksamhet ska utöva egenkontroll. Det innebär att systematiskt följa upp och utvärdera den egna verksamhetens resultat. Egenkontrollen innebär även en kontroll av att verksamheten bedrivs enligt de processer och rutiner som finns beskrivna i ledningssystemet. Egenkontroll kan bedrivas som en intern granskning av att verksamheten uppnår ställda krav och mål. Socialstyrelsen allmänna råd ger vägledning om vad egenkontrollen kan innefatta.

Inom Osby kommun arbetar vi med egenkontroll genom bland annat Öppna jämförelser, Kommunens kvalitet i korthet, målgruppsundersökningar, granskning av dokumentation samt checklistor knutet till verksamhetens kvalitet. Utöver det sker egenkontroller knutna till identifierade risker i våra kartlagda processer.

Egenkontroller kopplade till identifierade risker

I Stratsys finns en egenkontroll kopplad till varje enskild aktivitet i de kartlagda processerna för att minimera riskerna. Alla egenkontroller genomfördes ute på de olika enheterna enligt plan under 2018. En brist i

egenkontroller återfanns på ledningsnivå och det är att dialog och lärande i utredningsprocessen för lex Sarah ej är genomförd enligt plan.

Öppna jämförelser

Genom Öppna jämförelser kan du jämföra kvaliteten inom socialtjänst i hela Sverige. Öppna jämförelser ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom socialtjänstens verksamheter. Inom utbildning och arbete har vi fått resultat av Öppna jämförelser inom följande områden; ekonomiskt bistånd, våld i nära relationer och missbruk och beroendevård. Öppna jämförelsernas resultat redovisas i följande kategorier; tillgänglighet, helhetssyn och samordning, kunskapsbaserad verksamhet, självbestämmande och integritet samt trygghet och säkerhet.

Resultaten inom tillgänglighet är bra, vi erbjuder arbetsmarknadsinsatser, ekonomisk rådgivning och vi har social jour.

När det gäller helhetssyn och samordning finns brister inom alla områden. Resultaten i Öppna Jämförelser var bakgrunden till att Osby kommun påbörjade ett arbete med att ta fram en samverkansmodell och samverkansrutiner för hur våra olika förvaltningar ska samarbeta kring personer med social problematik och/eller funktionsnedsättning som kan behöva stöd och hjälp från flera av kommunens förvaltningar och verksamheter för att få hela sitt behov tillgodosett.

Inom kategorin kunskapsbaserad verksamhet är det blandade resultat. Det som är positivt är att vi inom området för ekonomiskt bistånd använder oss av FREDA-kortfrågor vid misstanke om våld i nära relationer. Under 2018 har ytterligare medarbetare inom myndighetskontoret fortsatt att utbildas i FREDA. Enligt resultaten är det positivt att vi inom missbruk och beroendevården använder oss av standardiserade bedömnings- och uppföljningsinstrument samt att vi kompetensutvecklar våra medarbetare enligt rekommendationer i de Nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevård. Tyvärr har det dock visat sig att handläggarna idag inte använder bedömningsinstrument i den utsträckning som behövs. En brist är att vi saknar stödprogram för närstående till personer med missbruk- eller beroende.

Inom kategorin självbestämmande och integritet är det tydligt att verksamheten på ekonomiskt bistånd behöver utveckla sitt arbete med genomförandeplaner.

Inom kategorin trygghet och säkerhet brister vi i vräkningsförebyggande arbete, uppsökande verksamhet för de som riskerar att förlora sin bostad, avsaknad av rutiner för att förhindra att skyddade personuppgifter röjs samt att vi inte har genomfört någon kartläggning av antalet våldsutsatta vuxna i kommunen. Däremot får vi positiva resultat då medarbetare inom alla områden har tillgång till juridiskt stöd och kontinuerligt får information om nya rättsfall.

Checklista systematiskt kvalitetsarbete

Verksamheten har tagit fram en checklista för systematiskt kvalitetsarbete som ska genomföras en gång per år och berör följande område; personal, kvalitet, dokumentation och avvikelshantering. Checklistan dokumenteras och följs upp i Stratsys. Planen var att checklistan skulle genomföras för

första gången under 2018. Tyvärr gjordes inte det på grund av för hög arbetsbelastning hos ansvariga chefer.

Granskning av handläggning och dokumentation

Genomfördes ej under 2018 på grund av för hög arbetsbelastning hos ansvariga chefer.

Brukarundersökning

2018 genomförde verksamheten för andra gången en brukarundersökning. Verksamheten använde sig av Sveriges kommuner och landstings mall. Brukarundersökningen avsåg att mäta fem kvalitetsområden, information, delaktighet, bemötande, förändring och tillgänglighet. Undersökningen genomfördes inom enheten för ekonomiskt bistånd, missbruks- och beroendevård samt ensamkommande barn exklusive HVB och stödboende.

Tyvärr fick verksamheten in väldigt få svar. Inom både missbruksenheten och enheten för ensamkommande barn var svarsfrekvensen så låg att någon inrapportering till SKL ej var möjlig och därmed kan ingen analys av svaren göras. På enheten för ekonomiskt bistånd inkom 26 svar, se nedan.

Redovisningstabell för brukarenkät: Ekonomiskt bistånd										
Bortfallsredovisning:	Antal personer som erbjudits att svara på enkäten:		36		Svarsfrekvens (auto):					
	Antal personer som svarat på minst en fråga (utöver könsfrågan):		26		72					
	Antal besök/möten under undersökningsperioden:									
Resultatredovisning	Kön:	Totalt			Kvinnor ♀			Män ♂		
Fråga nr:		Antal positiva svar	Totalt antal svar (exkl. vet ej)	Andel positiva svar (auto)	Antal positiva svar	Totalt antal svar (exkl. vet ej)	Andel positiva svar (auto)	Antal positiva svar	Totalt antal svar (exkl. vet ej)	Andel positiva svar (auto)
2. Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med socialsekreteraren (till exempel via telefon, sms eller e-post)?		21	24	88	10	13	77	11	11	100
3. Hur lätt eller svårt är det att förstå informationen du får av socialsekreteraren?		24	26	92	11	13	85	13	13	100
4. Hur stor förståelse visar socialsekreteraren för din situation?		17	24	71	8	13	62	9	11	82
5. Frågar socialsekreteraren efter dina synpunkter på hur din situation skulle kunna förändras?		19	22	86	10	12	83	9	10	90
6. Hur mycket har du kunnat påverka vilken typ av hjälp du får av socialtjänsten i kommunen?		10	21	48	6	11	55	4	10	40
7. Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med det stöd du får från socialtjänsten i kommunen?		19	22	86	9	11	82	10	11	91
8. Hur har din situation förändrats sedan du fick kontakt med socialtjänsten i kommunen?		11	20	55	6	10	60	5	10	50

Överlag är svaren positiva. Dock är det endast 48% som anser att de kunnat påverka vilken typ av hjälp de får från socialtjänsten och endast 55% som anser att deras situation förändrats sedan de fick kontakt med socialtjänsten.

Utredning av avvikelser

I alla verksamheter kan händelser uppstå som gör att verksamheten inte uppnår en god kvalitet. Det är viktigt att sådana händelser uppmärksammas och utreds. Det görs genom:

- Hantering av synpunkter och klagomål
- Hantering av händelser som lett till missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden – Lex Sarah-rapport.
- Hantering av rapporterade missförhållanden eller risk för missförhållanden som är så allvariga att en anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska göras – Lex Sarah-anmälan.

- Hantering av anmälningar om avvikande händelser och risker i verksamheten.

Förhållandet mellan dess kan beskrivas i nedanstående bild:

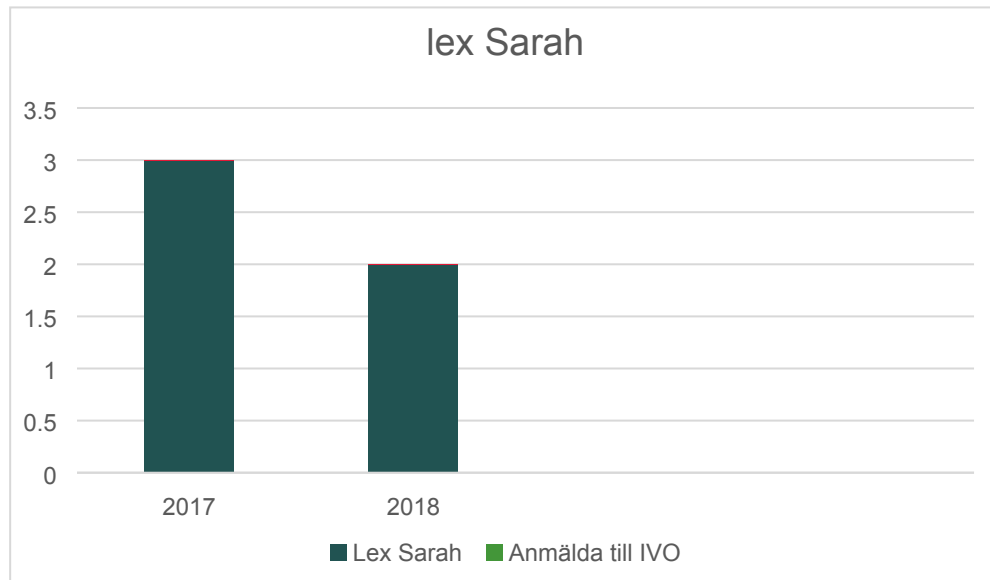

Samtlig personal inom vuxenenheten, boende för ensamkommande barn och flyktingsamordningen har under 2018 i samband med APT fått information om riktlinjer och rutiner för Lex Sarah, avvikande händelser och risker samt synpunkter och klagomål.

Lex Sarah

Samtlig personal som fullgör uppgifter inom socialtjänsten är enligt bestämmelserna om Lex Sarah skyldiga att rapportera missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden som drabbar en eller flera individer som får insatser eller kan komma ifråga för insatser inom socialtjänsten.

Under 2018 gjordes två lex Sarah-rapporter inom Utbildning och arbete, en mindre under 2017. En av dem inom Flyktingsamordningen och en övergripande. Ingen av de inkomna rapporterna ledde till anmälan till IVO. Lex Sarah-rapporten som gjordes övergripande handlade om att Osby kommuns mailserver låg nere under en period. Rapporten som berörde Flyktingsamordningen gjordes av VoB Syd då det framkommit att det fanns brottsmisstankar mot en familjehemspappa i ett familjehem som de anlitat. Utredningen visade att VoB Syd vidtagit de åtgärder som behövs, vissa förändringar i rutiner kom till efter denna rapport.

Avvikande händelser och risker kopplat till verksamhetens kvalitet

En avvikande händelse är ett avsteg från verksamhetens kvalitet. En risk är ett tänkbart avsteg från verksamhetens kvalitet. Samtlig personal ska anmäla avvikelser och risker i verksamheten. För att bakomliggande orsaker till avvikelserna ska bli tydliga är det viktigt att varje avvikelse utreds, analyseras och används i förbättringsarbetet.

Att arbeta systematiskt och strukturerat med avvikande händelser och risker är ett relativt nytt fenomen inom socialtjänsten i Osby kommun. Under 2017 togs en kommunövergripande riktlinje fram för hur Osby kommun ska förhålla sig till avvikande händelser och risker. Utifrån den har verksamheten sedan arbetat fram rutiner. Sedan 2017 registreras alla avvikande händelser och risker kopplat till verksamhetens kvalitet i KIA, samma system som hanterar tillbud och olycksfall.

För socialtjänsten inom Utbildning och arbete rapporterades totalt fem avvikelser och risker kopplade till verksamhetens kvalitet under 2018, lika många som under 2017. Två av dem handlade om att utskriften med sekretessuppgifter kom ut i en annan verksamhets skrivare. En avvikelse avsåg en handling som skickats av verksamheten till Semantix för översättning. När dokumentet inte återkom kontaktas Semantix som påstod sig inte ha fått handlingen. Ingen handling återkom heller till verksamheten. Två av avvikelserna handlade om gammal post som hittades i internkuverten.

Synpunkter och klagomål

Den som bedriver verksamhet ska ta emot och utreda synpunkter och klagomål på verksamhetens kvalitet. Synpunkter och klagomål kan lämnas av brukaren eller dess närstående, av personal eller av andra intressenter som berörs av verksamhetens arbete.

Under 2018 registrerades totalt sju synpunkter och klagomål för socialtjänstens verksamhet inom Utbildning och arbete, tio färre än under 2017. Sex av dem var riktade mot enheten för ekonomiskt bistånd och en mot flyktingsamordningen.

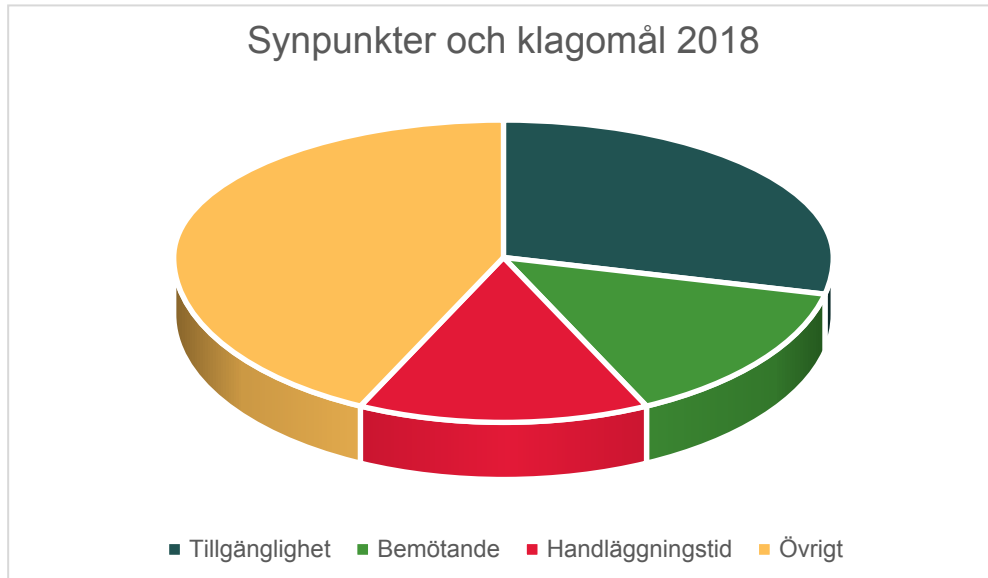
Tre av de inkomna klagomålen kategoriserades under *övrigt*, men berörde alla tre brister i handläggningen, två berörde *tillgänglighet*, en *handläggningstid* och en *bemötande*.

På enheten för ekonomiskt bistånd visade utredningen att handläggningstiden som det klagats på var rimlig utifrån när ansökan blev komplett. Klagomålet på bemötande var på en av oss anlita konsult. Under utredningstiden framkom det att den enskilde egentligen var missnöjd med ett fattat beslut. Individen bokades in på ett möte för att få förtydligande kring fattat beslut.

Två klagomål avsåg tillgänglighet och då framförallt telefontiden och att den bara är mellan klockan 9-10, att det är svårt att komma fram och att det inte finns möjlighet att sitta i telefonkö. Telefontid återinfördes under 2018 efter att ha provat vara utan den. Detta på grund av att det var otydligt för medborgarna att veta när de kunde nå en handläggare är de inte hade telefontid. Vårt telefonsystem är inte anpassat till att kunna sitta i telefonkö när medborgarna ringer direkt till en handläggare, det fungerar endast om hen ringer via växeln.

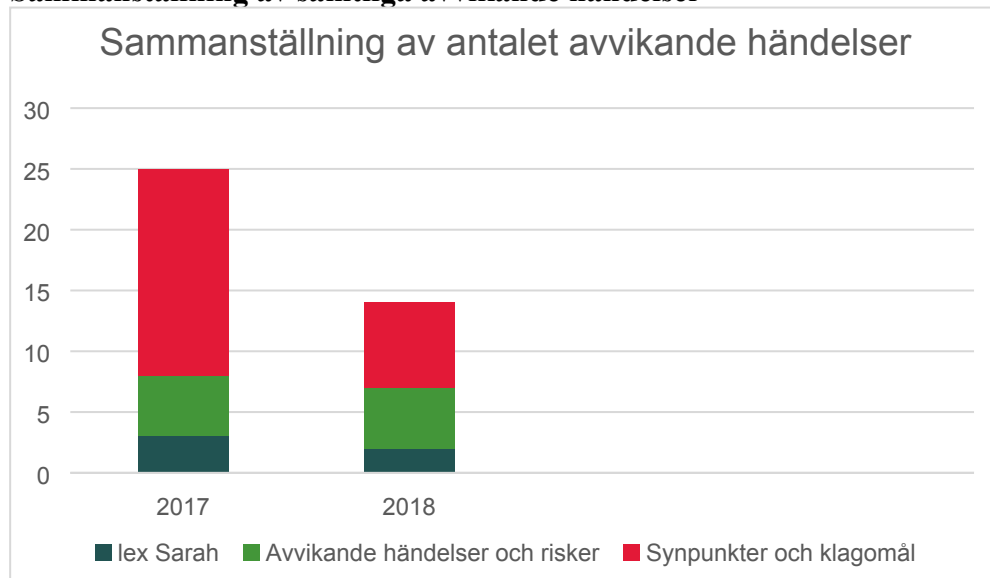
Ett av klagomålen gällande handläggning på enheten för ekonomiskt bistånd var anonymt och var en form av anmälan om att en individ skulle ha beviljats ett lån som han uttalat att han inte tänkte betala tillbaka. Enligt anmälaren skulle den individen nu återigen ansöka om lån från kommunen. Då det framgick personuppgifter i anmälan fick ansvarig handläggare i uppdrag att gå igenom ärendet för att se om det förelåg några felaktigheter i hanteringen. Inga felaktigheter hittades. Det andra klagomålet på handläggningen avsåg brister i journalföringen. Vid genomgång av journal hittades inga brister.

Klagomålet inom flyktingsamordningen var ursprungligen en anmälan till Inspektionen för vård och omsorg från ett av enhetens anlitate familjehem. Familjehemmet hade synpunkter på hur enheten hade hanterat ett ärende av flytt av barn från familjehemmet. De klagade dessutom på att de inte fått handledning under sin tid som familjehem. Inspektionen för vård och omsorg vidtog inga åtgärder i ärendet utan skickade ärendet vidare till Osby kommun för hantering. Utredning visade att ärendet skötts enligt gällande regler och lagstiftning. Vad gäller utebliven handledning var det en brist och översyn av rutiner för att undvika att bristen återkommer genomfördes.

Under 2017 arbetades en kommunövergripande riktlinje fram gällande synpunkter och klagomål. I samband med det inleddes även en dialog med ett företag som tillhandahåller ett digitalt system som ska göra det lättare för medborgare, intressenter och övriga att lämna sina synpunkter och klagomål. Tyvärr är systemet fortfarande inte på plats.

Sammanställning av samtliga avvikande händelser

Identifierade utvecklingsområden utifrån det systematiska förbättringsarbetet

Verksamheten behöver överlag arbeta bättre och mer strukturerat med det systematiska förbättringsarbetet än vad som skett under 2018. Anledningen till att arbetet inte prioriterats i den utsträckning som varit önskvärt är framförallt hög arbetsbelastning på ansvariga chefer.

När det gäller helhetssyn och samordning finns brister inom alla områden. Framtagande av en Osbymodell för samverkan ses som åtgärd på problemen.

Inom missbruk och beroende måste verksamheten börja arbeta efter strukturerade bedömningsinstrument.

Ett stort utvecklingsområde enligt verksamheten är stöd till anhöriga till personer med missbruk eller beroende. Då nyrekrytering och utveckling av öppenvården har skett kommer verksamheten under 2019 att påbörja arbetet med att utveckla ett strukturerat anhörigstöd.

Avvikelsehantering är en viktig del i det systematiska förbättringsarbetet. Det finns troligen ett stort mörkertal av händelser som aldrig registreras utan hanteras och löses direkt. Det försvårar möjligheten att skönja mönster och trender som kan vara viktiga i det systematiska förbättringsarbetet. Verksamheten behöver arbeta för att medarbetare verkligen rapporterar händelser som är att betrakta som någon form av avvikelse samt att säkerställa att medborgares synpunkter och klagomål registreras enligt gällande rutiner. Dessutom behöver Osby kommun förenkla sättet man som medborgare kan lämna synpunkter och klagomål. Arbete med det pågår men har blivit fördröjt på grund av personalomsättning och andra prioriteringar.

Många av de klagomål och den frustration som framförts på enheten för ekonomiskt bistånd kommer vi framöver förhoppningsvis minimera då det förändrade arbetssättet ska möjliggöra regelbundna möten mellan handläggare och individ. I dessa möten kan individen ställa alla sina frågor och handläggare får utrymma att förklara och vara tydlig med bland annat krav och förväntningar. Även om svarsfrekvensen var låg i brukarundersökningen gav den oss ändå en indikation på att den förändring som individen upplever sedan hen fick kontakt med socialtjänsten är liten. Även här anser verksamheten att ett förändrat arbetssätt ska komma tillrätta med bekymret. Genom att gå över till att i mycket högre grad fokusera på huvuduppdraget, det vill säga att få individer till egen försörjning, ska varje enskild individ ha en individuell plan för hur hen ska nå självförsörjning.

Verksamheten inser hur viktigt det är att det finns en uttalad person som är ansvarig för samordning i samband med brukarundersökningen. Den medarbetaren måste löpande påminna och driva på sina kollegor i att undersökningen ska göras och förmedla vikten av att den prioriteras. Under 2018 fick verksamheten hjälp av förste socialsekreterare inom Barn- och Familj, vilket verksamheten är oerhört tacksam för. Hade inte hon samordnat och drivit arbetet hade verksamheten inte haft möjlighet att genomföra undersökningen överhuvudtaget.

Inom trygghet- och säkerhetsområdet behöver verksamheten prioritera att ta fram rutiner för att förhindra att skyddade personuppgifter röjs.

Emma Frostensson
Verksamhetsutvecklare

14

Hälsa- och välfärd
Mensur Numanspahic
0479-528228
mensur.numanspahic@osby.se

Intern kontroll 2019

Dnr HVN/2019:127 040

Hälsa- och välfärd förslag till Hälsa- och välfärdsnämnden

Anta förslag till kontrollplan för Intern kontroll 2019 enligt bifogat inventering.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningens ledningsgrupp har tagit fram en bruttolista innehållande en del riktlinjer och processer som bedömdes vara angelägna som punkt i årets intern kontroll. I bifogat förslag finns totalt 7 punkter. En sannolikhets- och konsekvensbedömning gjordes för att fastställa vilka punkter är mest angelägna att arbeta med. Gränsvärde för riskbedömning är 9; dvs punkterna som har en riskvärde 9 och högre blir de punkterna som skulle ingå i intern kontroll. Utifrån detta bestämde förvaltningen att lägga fram förslag om 4 punkter som skulle vara föremål för intern kontroll 2019. Dessa är:

1. Riktlinjer Trygg hemgång (säkerställa att riktlinjer efterlevs)
2. Avvikande händelser (kvalitetssäkra processen)
3. Förändrad delegationsordning (säkerställa att medarbetare har kunskap om och följer antagen delegationsordning)
4. Uppföljning av individuella mål i hemtjänsten (säkerställa att uppföljning av individuella mål görs enligt rutin)

Finansiering

Inga kostnader utöver budgeten

Beslutsunderlag

Bruttolista med förslag om punkterna för intern kontroll 2019

Tjänsteskrivelse daterad 2019-03-26

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Andriette Nässlund
Områdeschef

Mensur Numanspahic
Områdeschef

Emma Frostennson
Verksamhetsutvecklare

Lina Bengtsson
Verksamhetsutvecklare/MAS

Beslutet skickas till

Intern kontroll - kontrollplan 2019

Hälsa och välfärdsnämnden

Intern kontrollplan 2019

Rutin/system	Kontrollmoment	Sannolikhet	Konsekvens	Risk-bedömning	Förslag till kontroll	Ansvarig	Frekvens	Metod	Rapportering till	Klar	Motivering
Riktlinjer trygg hemgång	Säkerställa att riktlinjer efterlevs.	3	3	9	Ja	Områdeschef och MAS	Varannan månad	Casediskussion	Förvaltningschef		Riktlinjer som behöver efterlevas har tagits fram.
Avvikande händelser	Kvalitetssäkra processen.	3	4	12	Ja	Verksamhetsutvecklare, MAS	2 ggr/år	Sammanställa inkomna händelser	Förvaltningschef		Kartlägga och höja kunskap där det behövs. Säkerställa att rapporter sker enligt rutin.
Förändrad delegationsordning	Säkerställa att medarbetare har kunskap om och följer antagen delegationsordning.	3	4	12	Ja	Områdeschefer	1 gng/år	Information till chefer	Förvaltningschef		Ny delegationsordning och ny organisation.
Uppföljning av individuella mål i hemtjänsten	Säkerställa att uppföljning av individuella mål görs enligt rutin.	3	3	9	Ja	Områdeschef	2 ggr/år	Stickprov 25 %	Förvaltningschef		Ny rutin framtagen 2017 och det behövs säkerställas att den följs.
Utdrag ur belastningsregistret sker vid anställning av personal	Säkerställa att personal vid anställning lämnar utdrag ur belastningsregistret.	2	4	8	Nej						Det finns ett fungerande arbetssätt för att säkerställa detta.
Riktlinje AME	Säkerställa att riktlinje följs.	2	2	4	Nej						Riktlinjen beskriver ett redan väl inarbetat arbetssätt.
Hantering av personuppgifter	Säkerställa att personuppgifter hanteras enligt den nya dataskyddsförordningen GDPR.	1	4	4	Nej						Det finns rutiner som efterföljs.